

Eliya - Nambari Nane

Yeriko

Jeff Pippenger

2023-10-09

Mfululizo wa majaribu ya hatua kwa hatua ulianza mwanzoni mwa Israeli wa kale wa halisi, katika kuvuka Bahari ya Shamu, na pia mwanzoni mwa Israeli wa kisasa wa kiroho, katika kukatishwa tamaa kuu, na hatimaye ukafikia jaribio la mwisho. Kushindwa kwa jaribio hilo la mwisho, katika kitabu cha Hesabu na katika historia ya Wamileraiti, huashiria mwanzo wa kutangatanga jangwani.

Kwa miaka arobaini, kutokuamini, kunung'unika, na uasi kuliwazua Waisraeli wa kale kuingia katika nchi ya Kanaani. Dhambi hizo hizo zimechelewesha kuingia kwa Waisraeli wa leo katika Kanaani ya mbinguni. Katika hali zote mbili, ahadi za Mungu hazikuwa na dosari. Ni kutokuamini, u dunia, kutokujitoa wakfu, na ugomvi miongoni mwa watu wanaokiri kuwa ni watu wa Bwana ndivyo vilivyotuweka katika dunia hii ya dhambi na huzuni kwa miaka mingi sana.

Huenda tukalazimika kubaki hapa duniani kwa miaka mingi zaidi kwa sababu ya uasi, kama ilivyokuwa kwa wana wa Israeli; lakini kwa ajili ya Kristo, watu wake wasiongeze dhambi juu ya dhambi kwa kumtwika Mungu lawama za matokeo ya mwenendo wao wenyewe usio sawa. Uinjilisti, 696.

Mwisho wa historia ya Israeli ya kale, kama ilivyokuwa mwanzoni, kulikuwa na mchakato wa majaribu wa hatua kwa hatua uliomalizika wakati Israeli ya kale ya kimwili ilipochukuliwa utumwani Babeli. Mwisho wa historia ya Israeli ya kisasa ya kiroho, nayo pia itakabiliwa na mchakato wa majaribu wa hatua kwa hatua. Mchakato huo utakamilika Waadventista wa Laodikia watakapoangushwa wakati wa sheria ya Jumapili. Kama ilivyokuwa kwa Israeli ya kale, Israeli ya kisasa itachukuliwa utumwani na Babeli ya kiroho.

Harakati ya Wamillerite iliyoanza kinabii mwaka 1798, na kuhitimika rasmi mwaka 1863, ni mfano wa harakati ya wale elfu mia moja arobaini na nne iliyoanza mwaka 1989 na kuishia mwishoni mwa muda wa rehemu kwa wanadamu na kurudi kwa Kristo mara ya pili. Kati ya kuhitimika kwa harakati ya Wamillerite na kuwasili kwa harakati kuu ya malaika wa tatu, ndipo ilipo historia ya kanisa la Waadventista wa Sabato la Laodikia lililosajiliwa kisheria.

Umbali wa safari ya siku kumi na moja tu ulitenganisha Sinai na Kadeshi, kwenye mipaka ya Kanaani; na kwa matarajio ya kuingia upesi katika ile nchi njema ndipo makutano ya Waisraeli walianza tena safari yao wakati wingu hatimaye lilipotoa ishara ya kusonga mbele. Yehova alikuwa ametenda maajabu kwa kuwatoa Misri, na ni baraka gani wasingetarajia sasa kwamba walikuwa wameingia katika agano rasmi la kumkubali kuwa Mtawala wao, na walikuwa wametambuliwa kuwa watu teule wa Aliye Juu? Mababu na Manabii, 376.

Safari ambayo ilipaswa kuwa fupi, hatimaye ikawa ya miaka arobaini, kwa sababu ya kutokuamini na kutotii kwao. Lau wangeonyesha imani iliyojengwa juu ya ukombozi wao mkuu kutoka

utumwani, wangeuvuka upesi Mto Yordani na kuingia Nchi ya Ahadi. Kizuizi chao cha kwanza baada ya hapo kingekuwa kilekile ambacho Yoshua alikikabili baadaye. Baada ya miaka arobaini, Israeli wa kimwili walitoka jangwani kuelekea Nchi ya Ahadi, na Yeriko likawa hatua yao ya kwanza, nalo linasimama kama ishara ya nguvu za Mungu kwa wokovu wa kila aaminiye. Yeriko pia ni ishara ya kazi ambayo harakati ya Wamillerite ilipaswa kuikabili mwaka 1863, lakini walirudi nyuma jangwani. Ishara za Eliya zimeunganishwa moja kwa moja na ishara za Yeriko, na ni yenye manufaa kuzingatia uhusiano wa kihistoria wa Eliya na Yeriko.

Na mambo mengine yote ya Omri aliyoyatenda, na uweza wake aliouonyesha, je, hayakuandikwa katika kitabu cha tarehe za wafalme wa Israeli? Basi Omri akalala na baba zake, akazikwa Samaria; na Ahabu mwanawe akatawala mahali pake. Na katika mwaka wa thelathini na nane wa Asa mfalme wa Yuda, Ahabu mwana wa Omri alianza kutawala juu ya Israeli; na Ahabu mwana wa Omri akatawala juu ya Israeli huko Samaria miaka ishirini na miwili. Naye Ahabu mwana wa Omri akafanya yaliyo maovu machoni pa Bwana kuliko wote waliomtangulia. Ikawa, kana kwamba ilikuwa ni jambo jepesi kwake kuenenda katika dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati, akamwoa Yezebeli binti Ethbaali, mfalme wa Wasidoni, akaenda akamtumikia Baali, akamsujudia. Akamjengea Baali madhabahu katika nyumba ya Baali, aliyojenga huko Samaria. Naye Ahabu akaweka Ashera; naye Ahabu akamchukiza Bwana, Mungu wa Israeli, kuliko wafalme wote wa Israeli waliomtangulia. Katika siku zake Hieli wa Betheli alijenga Yeriko; akaweka misingi yake kwa Abiramu mzaliwa wake wa kwanza, akasimamisha malango yake kwa Segubu mwanawe mdogo, sawasawa na neno la Bwana, aliloliena kwa kinywa cha Yoshua mwana wa Nuni. Kisha Eliya Mtishbi, mmoja wa wakazi wa Gileadi, akamwambia Ahabu, Aishivyo Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye nimesimama mbele zake, hakutakuwa na umande wala mvua miaka hii, ila kwa neno langu. 1 Wafalme 16:27-17:1.

Mkabiliano ambao Eliya alikuwa nao na miungu ya Ahabu na Yezebeli katika Mlima Karmeli ulikuwa mwikio kwa uasi wa imani wa mfalme wa saba wa ufalme wa kaskazini wa Israeli, ambaye "alifanya zaidi kumghadhibisha Bwana Mungu wa Israeli kuliko wafalme wote wa Israeli waliomtangulia." Neno 'provoke' katika kifungu hicho linarejelea 'siku ya uchokozi' iliyowakilishwa na jaribio la kumi katika Hesabu sura ya kumi na nne. Kitendo cha Ahabu cha kumghadhibisha Mungu kiliwakilisha jaribio la mwisho miongoni mwa majaribu kumi, ambalo lilisababishwa na habari mbaya ya wapelelezi kumi katika Hesabu sura ya kumi na nne. Kwa hiyo, hilo linawakilisha jaribio la mwisho kwa harakati ya Wamillerite na jaribio la mwisho kwa wale elfu mia moja na arobaini na nne.

Kwa hiyo, kama Roho Mtakatifu asemavyo: Leo, ikiwa mtasikia sauti yake, msiifanye migumu mioyo yenu, kama wakati wa uasi, siku ya majaribu jangwani. Waebrania 3:7, 8.

Katika "siku ya uchokozi" ya kinabii iliyowakilishwa na Ahabu, nabii Eliya aliomba kwamba ikiwa ni lazima, Mungu alete mahukumu juu ya Israeli ili watu Wake watubu kutoka katika dhambi walizokuwa wakizishiriki.

"WaIsraeli polepole walipoteza hofu na heshima kwa Mungu, hata neno lake kupitia Yoshua halikuwa na uzito kwao. 'Katika siku zake [za Ahabu] Hieli Mbetheli alijenga Yeriko: akaweka

misingi yake kwa Abiramu mzaliwa wake wa kwanza, na akaweka malango yake kwa Segubu mwanawe mdogo, sawasawa na neno la Bwana, alilolinena kwa Yoshua mwana wa Nuni."

Wakati Israeli walipokuwa wakiasi imani, Eliya alibaki kuwa nabii mwaminifu na wa kweli wa Mungu. Moyo wake mwaminifu ulihuzunika sana alipoona kwamba kutokuamini na kutokuwa waaminifu kulikuwa kunawatenganisha kwa haraka wana wa Israeli na Mungu, naye akaomba kwamba Mungu awaokoe watu Wake. Alisihi kwamba Bwana asiwatupilie mbali kabisa watu Wake wenye dhambi, bali kwamba kupitia hukumu, ikihitajika, awachochee kutubu, wala asiwaruhusu waendeleo zaidi katika dhambi na hivyo kumchochea awaharibu kama taifa.

Neno la Bwana likamjia Eliya amwendee Ahabu na makemeo ya hukumu Zake kwa sababu ya dhambi za Israeli. Eliya akasafiri mchana na usiku hata akafika kwenye nyumba ya kifalme ya Ahabu. Hakuomba ruhusa ya kuingia, wala hakungojea atangazwe rasmi. Bila Ahabu kutarajia, Eliya akasimama mbele ya mfalme wa Samaria aliyestaajabu, akiwa amevaa mavazi yasiyo laini ambayo kwa kawaida huvaliwa na manabii. Hakuomba radhi kwa kujitokeza kwake kwa ghafla, bila mwaliko; bali, akinyanyua mikono yake kuelekea mbinguni, akaapa kwa Mungu aliye hai, aliyezifanya mbingu na nchi, kwamba hukumu zitakuja juu ya Israeli: 'Hakutakuwa na umande wala mvua katika miaka hii, isipokuwa kwa neno langu.'

Kemeo hili la kutisha la hukumu za Mungu kwa sababu ya dhambi za Israeli lilimwangukia mfalme murtadi kama radi. Alionekana kuwa amepooza kwa mshangao na hofu; na kabla hajapata kujiweka sawa kutokana na mshangao wake, Eliya, bila kusubiri kuona athari ya ujumbe wake, alitoweka ghafla kama alivyokuja. Kazi yake ilikuwa kunena neno la ole kutoka kwa Mungu, naye akaondoka mara moja. Neno lake lilikuwa limefunga hazina za mbingu, na neno lake ndilo lilikuwa ufunguo wa pekee ulioweza kuzifungua tena. Testimonies, juzuu ya 3, 273.

Waisraeli walikuwa wamesahau kwamba Yoshua aliwaamuru vikali wasishirikiane na mataifa ya kipagani, na kamwe wasilijenge tena Yeriko. Ingawa vita vya Yeriko vilikuwa onyesho kuu la nguvu za Mungu na ishara ya ahadi ya Mungu ya kuwaongoza watu wake kuingia Nchi ya Ahadi, palikuwa pia na dhambi, laana na ukombozi vilivyohusishwa na Yeriko. 'Dhambi' ilikuwa ile ya Akani ambaye alitamani mali na ushawishi wa Yeriko; 'laana' ilikuwa juu ya mtu yeyote atakayelijenga upya Yeriko, na kahaba Rahabu aliwakilisha 'ukombozi'. Akani alitaka joho zuri la Babeli. Alidhani angeweza kuficha dhambi yake, kama vile Adamu na Hawa walivyotaka kuficha dhambi yao kwa vazi la majani ya mtini. Akani alitamani utajiri uliowakilishwa na Yeriko, na alitamani kuhusishwa na Babeli.

Yeriko huoneshwa kama ishara ya kazi ya kupeleka ujumbe wa malaika wa tatu ulimwenguni, lakini pia hubeba onyo kuhusu dhambi ya kuupenda na kuuamini ulimwengu. Ishara ya Yeriko pia ina laana dhidi ya kujengwa upya kwa Yeriko, na Rahabu anawakilisha wale ambao bado wako Babeli wanaotoka wakati sauti kuu ya malaika wa tatu inapotangazwa.

Nafsi mwaminifu ya Eliya ilihuzunika. Ghadhabu yake iliamshwa, naye alikuwa na ari kwa utukufu wa Mungu. Akaona kuwa Israeli walikuwa wamezama katika uasi wa kutisha. Na alipokumbuka mambo makuu ambayo Mungu alikuwa amewatendea, alizidiwa na huzuni na

mshangao. Lakini haya yote yalikuwa yamesahauliwa na watu wengi. Akaenda mbele za Bwana, na, nafsi yake ikiwa imesongwa na uchungu, akaomba kwa shauku kwamba awaokoe watu wake, hata ikiwa ni kwa hukumu. Akamwomba Mungu awanyime watu wake wasio na shukrani umande na mvua, hazina za mbinguni, ili Israeli waasi wategemee bure miungu yao, sanamu zao za dhahabu, mbao na mawe, jua, mwezi na nyota, kwa kumwagilia na kuitajirisha nchi, na kuisababisha izea kwa wingi. Bwana akamwambia Eliya kwamba alikuwa ameisikia sala yake na angewanyima watu wake umande na mvua hata watakaporudi Kwake kwa toba.

Mungu alikuwa amewalinda kwa namna ya pekee watu Wake wasichangamane na mataifa ya waabudu sanamu yaliyowazunguka, ili mioyo yao isidanganywe na mabustani yenye mvuto na vituo vya ibada, mahekalu na madhabahu, vilivyopangwa kwa namna ya kifahari na ya gharama kubwa, yenye kuvutia sana ili kupotosha hisia, hata Mungu aondolewe katika mawazo ya watu.

Mji wa Yeriko ulikuwa umejaa uabudu sanamu uliokithiri mno. Wenyeji wake walikuwa matajiri sana, lakini utajiri wote aliowapa Mungu waliuhesabu kuwa zawadi ya miungu yao. Walikuwa na dhahabu na fedha tele; lakini, kama watu kabla ya Gharika, walikuwa waovu na wakufuru, wakimdhaliisha na kumchokoza Mungu wa mbinguni kwa matendo yao maovu. Hukumu za Mungu ziliamka dhidi ya Yeriko. Ulikuwa ngome imara. Lakini Jemadari wa jeshi la Bwana mwenyewe alitoka mbinguni kuongoza majeshi ya mbinguni katika shambulio juu ya mji huo. Malaika wa Mungu walizishika kuta zake kubwa na kuziangusha chini. Mungu alikuwa amesema kwamba mji wa Yeriko uwe umelaaniwa na kwamba wote waangamie isipokuwa Rahabu na watu wa nyumbani mwake. Hawa waokolewe kwa sababu ya fadhili alizoonyesha Rahabu kwa wajumbe wa Bwana. Neno la Bwana kwa watu lilikuwa: 'Nanyi, kwa vyovyote jihadharini na kitu kilicholaaniwa, msije mkajiletea laana, mtakapokitwaa hicho kilicholaaniwa, na kuifanya kambi ya Israeli kuwa laana, na kuisumbua.' 'Naye YOSHUA akawaapisha wakati huo, akisema, Amelaaniwa mtu mbele za Bwana, atakayesimama na kuujenga mji huu wa Yeriko: ataweka msingi wake kwa mzaliwa wake wa kwanza, na kwa mwanawe mdogo ataweka milango yake.'

Mungu alikuwa makini sana kuhusu Yeriko, ili watu wasije wakashawishika na vitu ambavyo wenyeji walikuwa wameviabudu, na mioyo yao ikaelekezwa mbali na Mungu. Aliwalinda watu Wake kwa amri thabiti kabisa; hata hivyo, licha ya agizo lenye uzito kutoka kwa Mungu lililotolewa kwa kinywa cha YOSHUA, Akani alithubutu kuasi. Tamaa yake ilimpelekea kuchukua baadhi ya hazina ambazo Mungu alikuwa amemkataza kuzigusa, kwa kuwa laana ya Mungu ilikuwa juu yao. Na kwa sababu ya dhambi ya mtu huyu, Waisraeli wa Mungu walikuwa dhaifu kama maji mbele ya adui zao.

YOSHUA na wazee wa Israeli walikuwa katika dhiki kuu. Walilala mbele ya sanduku la Mungu kwa unyenyekevu wa hali ya chini kabisa kwa sababu Bwana alikuwa amekasirika na watu Wake. Waliomba na kulia mbele za Mungu. Bwana akamwambia YOSHUA: 'Inuka; kwa nini umelala hivi kifudifudi? Waisraeli wametenda dhambi, tena wameivunja agano langu niliowaamuru; maana hata wamechukua katika kitu kilicholaaniwa, tena wameiba, na pia wamefanya hila, na wamekiweka hata miongoni mwa mali yao wenyewe. Kwa hiyo wana wa Israeli hawakuweza kusimama mbele ya adui zao, bali waligeuza mgongo mbele ya adui zao,

kwa kuwa walikuwa wamelaaniwa; wala sitakuwa pamoja nanyi tena, isipokuwa mtaangamiza kile kilicholaaniwa kutoka katikati yenu.'

"Nimeonyeshwa kwamba Mungu hapa anaonyesha jinsi anavyoichukulia dhambi miongoni mwa wale wanaodai kuwa watu Wake wanaozishika amri Zake. Wale ambao Amewatukuza kwa namna ya pekee kwa kuwajalia kushuhudia maonyesho ya ajabu ya Nguvu Zake, kama ilivyokuwa kwa Israeli ya kale, na ambao hata hivyo watathubutu kupuuza maagizo Yake ya wazi, watakuwa chini ya Ghadhabu Yake. Anataka kuwafundisha watu Wake kwamba kutotii na dhambi vinamchukiza mno, wala havipaswi kuchukuliwa kwa wepesi." Shuhuda, juzuu ya 3, 263, 264.

Hadithi ya Yeriko inatoa onyo tusiziweke tumaini letu katika nguvu na utukufu unaoonekana wa mji mwovu na tajiri. "Mji" katika unabii wa Biblia ni ufalme, na Akani alichukua vazi la Kibabeli. Vazi, kwa mtazamo wa kinabii, linawakilisha tabia; kwa hiyo, katika "siku za mwisho," kitendo cha Akani kuficha vazi la Kibabeli kinawakilisha tamaa iliyofichika ya kumiliki tabia ya Babeli ya kiroho. Tabia, au sura, ya Babeli ya kiroho ndicho ambacho Marekani inatamani inapounganisha kanisa na serikali.

Walipokabiliwa na uwezekano wa vijana wa harakati ya Millerite kuandikishwa jeshini kushiriki katika Vita vya wenyewe kwa wenyewe, na wakitambua hitaji la utaratibu wa kujipanga, viongozi wa harakati hiyo wakaingia katika uhusiano wa kisheria na taifa hilo tajiri, ambalo kamwe hawakukusudiwa kujiambanisha nalo. Hata Katiba ya nchi hiyo tajiri ilitungwa kwa namna kwamba hakukuwa kamwe na ulazima kwa kanisa kuunganishwa na serikali. Kulikuwepo madhehebu katika kipindi cha Millerite ambayo bado yapo hadi leo; baadhi ya madhehebu hayo hayajawahi kuingia katika uhusiano wa kisheria na serikali ya Marekani, na uamuzi wao wa kutoanzisha uhusiano huo haujawahi kwa namna yoyote kuwazuia kujipanga kama makanisa yao husika.

Miaka mingi baada ya Yoshua kupigana vita vya Yeriko, wakati wa Ahabu, maonyo yote ya uasi wa imani wa Akani na uharibifu wa Yeriko yalikuwa yamesahauliwa na watu wa Mungu waliokengeuka. Eliya alimwomba Mungu, akiomba kwamba, ikiwa ni lazima, hukumu za Mungu zitekelezwe ili kuwaleta watu wake kwenye toba. Wakati Malaki anaporekodi maneno ya mwisho ya Agano la Kale, ahadi imewekwa katika muktadha wa Bwana kuipiga dunia kwa laana. Laana iliyohusishwa na Yeriko ilikuwa juu ya mtu yeyote atakayejenga upya Yeriko. Laana ilikuwa juu ya yeyote ambaye, kama Akani, atatamani kuweka tumaini lake katika utajiri na ustawi unaohusishwa na Yeriko. "Dhambi" ya Akani inawakilisha tamaa ya ndani iliyofichika na isiyowekwa wakfu ya kuvaa vazi la Kibabeli. 'Laana' ilikuwa kwa tendo la kutekeleza hizo tamaa za ndani.

Ujumbe wa Miller ulikuwa ujumbe wa Eliya kwa wakati wake, na Vita vya wenyewe kwa wenyewe viliwakilisha hukumu zinazoandamana na ujumbe wa Eliya. Katikati ya Vita vya wenyewe kwa wenyewe mwaka 1863, Uadventista wa Wamillerite ulijenga upya Yeriko, kama inavyoshuhudiwa na maelezo ya laana ya Yoshua juu ya mtu yeyote atakayefanya hivyo.

Wakati huo Yoshua akawaapisha, akasema, Na alaaniwe mtu yule mbele za Bwana, atakayeinuka na kuujenga mji huu wa Yeriko: ataweka misingi yake kwa gharama ya mzaliwa wake wa kwanza, na kwa gharama ya mwanawe mdogo ataweka milango yake. Yoshua 6:26.

Neno “adjured” katika amri ya Yoshua ni kiapo na pia laana. Umelaaniwa ukivunja amri ya Yoshua, na umebarikiwa ukiishika kiapo. Neno linalotafsiriwa “adjured” pia hutafsiriwa “mara saba” katika Walawi sura ya ishirini na sita. Kiapo na laana ya Musa, kama Danieli anavyoieleza katika sura ya tisa, vinahusishwa na kujengwa upya kwa Yeriko.

Naam, Waisraeli wote wameiasi sheria yako, kwa kugeuka ili wasiitii sauti yako; kwa hiyo laana imemiminwa juu yetu, na kiapo kilichoandikwa katika torati ya Musa, mtumishi wa Mungu, kwa sababu tumetenda dhambi dhidi yake. Danieli 9:11.

Dada White alisema, "Mungu alikuwa makini sana kuhusu Yeriko, ili isije ikawa watu wakavutwa na vitu ambavyo wenyeji walikuwa wameviabudu na mioyo yao ikengeushwe kutoka kwa Mungu." Mungu alikuwa makini sana katika kutekeleza uangamizi wa Yeriko, na kwa hiyo alikuwa makini sana katika kurekodi onyo lililoonyesha kupitia Akani. Alikuwa makini katika kurekodi laana iliyohusishwa na kujenga upya Yeriko na pia makini katika kufafanua mbinu za kimungu zilizotumika kuziangusha kuta.

Kwa hakika kabisa Yesu, akiwa Mkuu wa jeshi la Bwana, ndiye aliyewaelekeza malaika kuangusha kuta za Yeriko, wala hakuna jambo linalofanyika kwa bahati nasibu katika Neno la Mungu; lakini katika tukio hili, tunaye nabii mwanamke akituambia kwamba “Mungu alikuwa makini sana kuhusu Yeriko.” Kwa siku saba sanduku lilibebwa kuzunguka mji, na siku moja ni mwaka mmoja katika unabii. Kanuni hiyo iliandikwa mwanzoni mwa miaka arobaini ya kutangatanga jangwani, na mwishoni mwa miaka hiyo arobaini waliuzunguka Yeriko kwa siku saba.

Kwa hesabu ya zile siku mliopeleleza ile nchi, yaani siku arobaini, kila siku kwa mwaka mmoja, mtabeba uovu wenu kwa miaka arobaini, nanyi mtajua uvunjaji wa ahadi yangu. Hesabu 14:34.

Siku saba sanduku lilibebwa kuzunguka mji, na siku ya saba lilipelekwa kuzunguka mji "mara saba." Hii inatoa mashahidi wawili wa kinabii kwamba Yeriko linahusishwa na "mara saba" za kiapo cha Musa. Watu wa agano la Mungu ni makuhani, na makuhani saba walipiga tarumbeta saba.

Nanyi pia, kama mawe yaliyo hai, mnajengwa kuwa nyumba ya kiroho, ukuhani mtakatifu, ili mtoe dhabihu za kiroho, zipendezazo kwa Mungu kwa njia ya Yesu Kristo. 1 Petro 2:5.

Baragumu huwakilisha ama ujumbe wa onyo, au hukumu, au mwito wa kusanyiko takatifu, kulingana na muktadha linapotumiwa. Katika siku za mwisho baragumu litapigwa na walinzi, kama vile lilivyopigwa na Wamileraiti katika historia yao. Makuhani wanawakilisha walinzi juu ya kuta za Sayuni wanaopiga baragumu, wakiwaonya watu wa Mungu kuhusu hukumu ijao, wakati uo huo wakiwaita hao hao watu kwenye kusanyiko takatifu.

Pigeni baragumu katika Sayuni, pigeni kelele ya onyo katika mlima wangu mtakatifu; watetemeke wenyeji wote wa nchi; kwa maana siku ya Bwana inakuja, maana imekaribia ... Pigeni baragumu katika Sayuni, takaseni saumu, iteni mkutano mtakatifu; kusanyeni watu, takaseni kusanyiko, kusanyeni wazee, kusanyeni watoto na wanyonyao maziwa; bwana-arusi atoke chumbani mwake, na bibi-arusi atoke katika chumba chake. Walie makuhani, wahudumu wa Bwana, katikati ya ukumbi na madhabahu, nao waseme, Uwahurumie watu wako, Ee Bwana, wala usiutoe urithi wako kuaibishwa, ili mataifa wasiwatawale; kwa nini waseme miongoni mwa watu, Yuko wapi Mungu wao? Yoeli 2:1, 15-17.

Ujumbe wa parapanda ni ujumbe wa Eliya. Matumizi yote mbalimbali ya neno "saba" katika Yoshua sura ya sita ni neno lilelile au toleo linalohusiana la neno linalotafsiriwa "mara saba" katika Walawi ishirini na sita. Hata hivyo, mlo wa hadithi za uongo unaotolewa na wanatheolojia wa Laodikia unadai kwamba neno linalotafsiriwa "mara saba" katika Walawi ishirini na sita linawakilisha tu ukamilifu wa nguvu, au ukamilifu, au toleo lingine lolote la kijinga la kukana kwao kwamba Miller alikuwa sahihi kuipa neno lililotafsiriwa "mara saba" thamani ya nambari. Makuhani waliwaongoza watu kuuzunguka mji mara saba, si kuuzunguka Yeriko kikamilifu au kwa ukamilifu. Neno linalotafsiriwa "mara saba" linawakilisha thamani ya nambari!

Katika Yeriko, watu walipopiga kelele, iliwakilisha kilio kikuu cha wale mia na arobaini na nne elfu, ambao hukatwa kutoka mlimani pasipo mikono katika sura ya pili ya Danieli, wanaoipiga sanamu ile na kuivunja vipande vipande.

Na katika siku za wafalme hao Mungu wa mbinguni atasimamisha ufalme, ambao hautaangamizwa kamwe; wala ufalme huo hautaachwa kwa watu wengine, bali utazivunja vipande vipande na kuziteketeza falme hizi zote, nao utasimama milele. Kwa kuwa uliona ya kwamba jiwe lilikatwa kutoka mlimani pasipo mikono, na ya kwamba lilivunja vipande vipande chuma, shaba, udongo, fedha, na dhahabu; Mungu mkuu amemjulisha mfalme yatakayotokea baadaye; na ndoto hiyo ni ya hakika, na tafsiri yake ni thabiti. Danieli 2:44, 45.

Mungu alikuwa makini kuorodhesha metali za thamani zilizopatikana katika Yeriko kuwa ni dhahabu, fedha, shaba na chuma. Kinabii, udongo unawakilisha watu wa Mungu kama inavyoonyeshwa kwa mfano na Rahabu. Mji wa Yeriko unawakilisha mwisho wa falme zote za kidunia wakati wa sauti kuu ya wale mia arobaini na nne elfu.

Lakini fedha yote, na dhahabu, na vyombo vya shaba na vya chuma, ni vitu vilivyowekwa wakfu kwa Bwana; vitaingia katika hazina ya Bwana. Yoshua 6:19.

Yeriko linawakilisha kazi ya kuiteka Nchi ya Ahadi, ambayo ni mfano wa kazi ya harakati yenye nguvu ya malaika wa tatu. Kazi hiyo inajumuisha onyo, laana, na uokoaji wa wale walio nje ya ukuhani, kama inavyowakilishwa na kahaba Rahabu.

“Laana” ya kinabii ya Yoshua ilitimia baadaye katika siku za Ahabu na Eliya. Laana dhidi ya kulijenga tena Yeriko ilikuwa na unabii mahsusi kwamba mtu atakayefanya hivyo atampoteza mwanawe mdogo atakaposimamisha malango ya Yeriko, na atampoteza mzaliwa wake wa kwanza atakapoweka misingi yake. Wakati wa Eliya, Hieli wa Betheli alitimiza unabii huo, na mwanawe mdogo alikufa aliposimamisha malango, na mzaliwa wake wa kwanza alikufa alipoweka misingi.

“Laana” inayohusishwa na ujumbe wa Eliya iliwakilishwa na kazi ya kulijenga tena Yeriko.

Angalieni, nitawatuma kwenu Eliya nabii kabla haijaja siku kuu na ya kutisha ya Bwana; naye atageuza mioyo ya baba iwaelekee watoto wao, na mioyo ya watoto iwaelekee baba zao, nisije nikaipiga dunia kwa laana. Malaki 4:5, 6.

Laana ya historia ya Wamileriti iliyohusishwa na ujumbe wa Eliya wa Miller ilitabiriwa na Yoshua na ikatimia wakati wa Eliya na Ahabu.

Katika siku zake, Hiel Mbetheli alijenga Yeriko; akaweka misingi yake kwa gharama ya Abiram, mzaliwa wake wa kwanza, na akaweka milango yake kwa gharama ya Segubu, mwanawe mdogo, kulingana na neno la Bwana, alilolinena kupitia Yoshua mwana wa Nuni. 1 Wafalme 16:34.

Laana ya kuijenga upya Yeriko haiwezi kutenganishwa na dhahirisho la nguvu alizozionyesha Mungu katika kuziangusha kuta za Yeriko. Dada White alisema, "Wale ambao Amewaheshimu kwa namna ya pekee kwa kushuhudia maonyesho ya ajabu ya nguvu Zake, kama alivyofanya Israeli ya kale, na ambao hata hivyo watathubutu kupuuza maagizo Yake ya wazi, watakuwa chini ya ghadhabu Yake." Wamilleraiti walikuwa wameshiriki punde tu katika dhahirisho la nguvu za Mungu lililofikia kilele kwa Kilio cha Usiku wa Manane, ilhali walikikataa kiapo cha Musa cha mara saba ambacho Danieli pia anakitambua kuwa laana ya Musa.

Majina ni ishara ya tabia katika Neno la Mungu, na jina la mtu aliyelijenga upya Yeriko, pamoja na majina ya mwanawe mkubwa na mdogo, yanafunua mengi. Hiel linamaanisha Mungu aliye hai wa nguvu na linaashiria kwamba Hiel alikuwa mfuasi wa Mungu aliye hai. Ukweli kwamba anatambulishwa kama mtu wa Betheli unamwunganisha na kanisa. Abiram, mzaliwa wake wa kwanza, linamaanisha baba wa kimo cha juu, kwa maana ya kutukuzwa na kuinuliwa. Mwanawe mdogo Segub linamaanisha wa juu na kutukuza na kuinua. Majina hayo matatu yote yanawakilisha vipengele vya tabia ya Mungu, lakini katika muktadha wa unabii walioutimiza, yanamwakilisha mtu aliyekuwa akijiinua na kujitukuza juu ya Mungu Mwenyezi aliyeliangusha Yeriko. Lango katika unabii linawakilisha kanisa.

"Kwa nafsi iliyo mnyenyekevu na yenye imani, nyumba ya Mungu duniani ni lango la mbinguni. Wimbo wa sifa, sala, maneno yanayosemwa na wawakilishi wa Kristo, ni vyombo vilivyoteuliwa na Mungu kuwaandaa watu kwa kanisa la mbinguni, kwa ile ibada iliyotukuka zaidi, ambayo ndani yake hakuna chochote kinachotia unajisi kinachoweza kuingia." Shuhuda, juzuu ya 5, 491.

Kazi ya kuanzisha kanisa ilianza mwaka 1860, kama ilivyoshuhudiwa na wanahistoria wa Waadventista kama vile Arthur White, mjukuu wa Ellen White.

Wakati Ellen White alikuwa ameandika na kuchapisha kwa urefu fulani kuhusu haja ya mpangilio katika kusimamia kazi ya kanisa (tazama Early Writings, 97-104), na wakati James White alikuwa akiweka haja hii mbele ya waamini katika hotuba na makala za Review, kanisa lilichelewa kuchukua hatua. Yale yaliyowasilishwa kwa ujumla yalipokelewa vizuri, lakini ilipofika kutafsiri haya kuwa hatua za kivitendo na za kujenga kulikuwa na upinzani na

pingamizi. Makala fupi za James White za mwezi Februari ziliwaamsha si wachache kutoka katika hali ya kujiridhisha, na sasa mengi yalikuwa yakisemwa.

J. N. Loughborough, aliyekuwa akifanya kazi pamoja na White huko Michigan, ndiye aliyekuwa wa kwanza kujibu. Maneno yake yalikuwa ya kukubali, lakini katika hali ya kujihami:

'Mtu mmoja anasema, mkijipanga ili mweze kumiliki mali kisheria, mtakuwa sehemu ya Babeli. La; ninafahamu kwamba kuna tofauti kubwa kati ya sisi kuwa katika nafasi ya kuweza kulinda mali yetu kisheria na kutumia sheria kulinda na kulazimisha mitazamo yetu ya kidini. Ikiwa ni kosa kulinda mali ya kanisa, kwa nini si kosa kwa watu binafsi kumiliki mali yoyote kisheria?-Review and Herald, Machi 8, 1860.'

James White alikuwa amehitimisha kauli yake katika Review, akiweka mbele ya kanisa suala la haja ya kupangwa kwa shughuli za uchapishaji kwa maneno: "Ikiwa kuna yeyote anayepinga mapendekezo yetu, tafadhali aandike mpango ambao sisi kama watu tunaweza kuutekeleza." - Ibid., Februari 23, 1860. Mhubiri wa kwanza aliyekuwa akifanya kazi mashambani aliyejibu alikuwa R. F. Cottrell, mhariri shupavu wa mawasiliano wa Review. Mwitikio wake wa papo hapo ulikuwa hasi kabisa:

"Ndugu White ameomba wandugu wazungumze kuhusiana na pendekezo lake la kulinda mali ya kanisa. Sijui hasa ni hatua gani anakusudia katika pendekezo hili, lakini ninaelewa kwamba ni kuandikishwa kisheria kama mwili wa kidini. Kwa upande wangu, nadhani itakuwa kosa 'tujifanyie jina,' kwa kuwa hilo liko katika msingi wa Babeli. Sidhani kwamba Mungu angeidhinisha hilo.-Ibid., Machi 22, 1860.' Arthur White, Ellen G. White, juzuu ya 1, 420, 421."

James White alianza juhudi zake za kuwa kanisa mwaka 1860, na kanisa linawakilishwa na "lango". Ellen White anasema haya kuhusu mwaka 1860.

"Mnamo mwaka 1860, kifo kilivuka kizingiti chetu na kuvunja tawi changa zaidi la mti wa familia yetu. Herbert mdogo, aliyezaliwa 20 Septemba 1860, alifariki 14 Desemba mwaka huo huo." Testimonies, juzuu ya 1, 103.

Mwaka 1863, akina White pia walimpoteza mwana wao mkubwa. Baada ya kucheza na joto kumzidia, aliingia chumbani ambako chati za kitambaa ziliandaliwa na akalala usingizi juu ya vitambaa vilivyokuwa na unyevu vilivyotumika katika maandalizi ya chati hizo. Chati za 1843 na 1850 zinawakilisha misingi ya harakati za Millerite. Chati iliyotengenezwa mwaka 1863 inaonyesha kukataliwa kwa "mara saba" ya Walawi ishirini na sita kama ilivyowakilishwa awali juu ya meza mbili za Habakuki. Inawasilisha ujumbe wa msingi bandia.

Walipofika Topsham siku ya Ijumaa, Novemba 27, [1863], wazazi walikuta wana wao watatu na Adelia wakiwasubiri kwenye kituo. Walionekana wote kuwa na afya njema, isipokuwa Henry, ambaye alikuwa na mafua. Lakini Jumanne iliyofuata, Desemba 1, Henry alikuwa mgonjwa sana kwa nimonia. Miaka kadhaa baadaye Willie, mdogo wake kabisa, aliisimulia upya hadithi hiyo:

'Wakati wazazi wao walipokuwa hawapo, Henry na Edson, chini ya usimamizi wa Ndugu Howland, walikuwa na shughuli nyingi wakipachika chati kwenye kitambaa, tayari kuuzwa. Walifanya kazi katika jengo la duka walilokodisha, takribani kizuizi kimoja cha barabara kutoka nyumbani kwa Howland. Hatimaye walipata mapumziko ya siku chache waliposubiri chati zitumiwe kutoka Boston. . . . Aliporudi kutoka matembezi marefu kando ya mto, yeye [Henry] kwa kutozingatia alijilaza na kulala juu ya vitambaa vichache vyenye unyevunyevu vilivyotumiwa kuwekea mgongo chati za karatasi. Upepo wa baridi ulikuwa ukivuma ukiingia kupitia dirisha lililokuwa wazi. Kutokujali huko kulisababisha mafua makali.' Arthur White, Ellen G. White, juzuu ya 2, 70.

Mnamo mwaka 1863, harakati za Wamillerite zilimalizika kwa kuundwa kwa kanisa na kukataliwa kwa kweli za msingi zilizowakilishwa juu ya vibao viwili vya Habakuki. Kiongozi mkuu, kama alivyoashiriwa na Hieli wa Betheli, alikuwa ameanza kazi ya kusimamisha malango mwaka 1860 na akapoteza mwanawe mdogo kwa kufanya hivyo. Mnamo 1863, chati bandia zikawa mahali pa kupumzikia ambapo mwana mkubwa wa Hieli alilala usingizi wa mchana. Akapatwa na baridi na akafa mwaka huohuo. Kifo chake kilihusishwa moja kwa moja na kulala juu ya chati ambazo wakati huo zilikuwa zikitengenezwa. Lakini chati iliyokuwa ikitengenezwa mwaka 1863 ilikuwa bandia ya msingi ambao Eliya, aliyewakilishwa na Miller, alikuwa ameusimamisha.

Amri ya Yoshua dhidi ya kujenga upya Yeriko ilielezwa kwa neno "adjure." Inawakilisha kiapo na laana, na ni neno lilelile linalotafsiriwa kama "mara saba" katika Mambo ya Walawi ishirini na sita. Ni laana inayosindikiza ujumbe wa Eliya, na laana hiyo ilitekelezwa katika miaka 1860 na 1863 wakati Uadventisti wa Wamillerite ulipolijenga upya Yeriko kwa kuundwa kwa kanisa la kisheria na kukataliwa kwa jiwe la kujikwaza la Miller. Hiel alikuwa mtu wa Betheli, hivyo kwa njia ya kinabii ikisisitiza kwamba kazi ya Hiel ya kujenga upya Yeriko ni kazi ya kujenga kanisa.

"Laana" ya Yoshua ilitangazwa sambamba na hadithi ya vita vya Yeriko, vita ambavyo haviwezi kusimuliwa bila kutaja mara kwa mara "mara saba."

Mnamo mwaka 1863, ujumbe wa Musa, au "kiapo" chake, kama ulivyowasilishwa na Eliya na kuwakilishwa na William Miller, ulisababisha "laana." Ujumbe wa Musa na kazi ya Eliya vyote vilikataliwa. Eliya alirudi mwaka 1989, lakini hakuunganishwa tena na Musa hadi baada ya tarehe 11 Septemba 2001. Taarifa hiyo bado haijatatetewa, lakini haiwezi kupingika.

Wahudumu wasiotakaswa wanajipanga kinyume na Mungu. Wanamsifu Kristo na mungu wa dunia hii kwa kinywa hicho hicho. Ijapokuwa wanadai kumkubali Kristo, wanamkumbatia Baraba, na kwa matendo yao husema, 'Si mtu huyu, bali Baraba.' Wote wanaosoma maneno haya, wajihadhari. Shetani amejigamba juu ya yale anayoweza kufanya. Anafikiria kuvunja umoja ambao Kristo aliomba upatikane katika kanisa lake. Anasema, 'Nitatoka niwe roho wa uongo kuwadanganya ninaoweza, kukosoa, kuhukumu, na kupotosha.' Mwana wa udanganyifu na shahidi wa uongo akikaribishwa na kanisa lililopata nuru kuu na ushahidi mwingi, kanisa hilo litatupa ujumbe ambao Bwana ametuma, na kupokea madai yasiyo na mantiki kabisa, na dhana za uongo na nadharia za uongo. Shetani anacheka upumbavu wao, kwa kuwa anajua ukweli ni nini.

Wengi watasimama kwenye mimbari zetu wakiwa na mwenge wa unabii wa uongo mikononi mwao, uliowashwa kutoka kwa mwenge wa jehanamu wa Shetani. Ikiwa mashaka na kutokuamini vitathaminiwa, wahudumu waaminifu wataondolewa kutoka kwa watu wanaodhani wanajua mengi. 'Lau ungelijua,' alisema Kristo, 'hata wewe, angalau katika siku hii yako, mambo yale yapasayo amani yako! lakini sasa yamefichwa machoni pako.'

Hata hivyo, msingi wa Mungu umesimama thabiti. Bwana anawajua wale walio Wake. Mhudumu aliye takaswa hapaswi kuwa na hila katika kinywa chake. Anapaswa kuwa wazi kama mchana, huru kutokana na kila doa la uovu. Huduma na vyombo vya habari vilivyotakaswa vitakuwa nguvu katika kuangaza nuru ya ukweli juu ya kizazi hiki kipotovu. Nuru, ndugu, tunahitaji nuru zaidi. Pigeni baragumu Sayuni; pigeni mbiu ya tahadhari katika mlima mtakatifu. Kusanyeni jeshi la Bwana, wakiwa na mioyo iliyotakaswa, ili wasikie atakalosema Bwana kwa watu Wake; kwa maana amezidisha nuru kwa wote watakaosikia. Na wawekwe tayari wakiwa na silaha na vifaa, nao waje vitani—kwa kumsaidia Bwana dhidi ya wenye nguvu. Mungu mwenyewe atafanya kazi kwa ajili ya Israeli. Kila ulimi wa uongo utanyamazishwa. Mikono ya malaika itaangusha mipango ya udanganyifu inayoandaliwa. Ngome za Shetani hazitashinda kamwe. Ushindi utaandamana na ujumbe wa malaika wa tatu. Kama vile Kamanda wa jeshi la Bwana alivyoangusha kuta za Yeriko, ndivyo watu wa Bwana waishikao amri zake watakavyoshinda, na maadui wote wapinzani watahindwa. Mtu yeyote asilalamike juu ya watumishi wa Mungu waliowajia na ujumbe uliotumwa kutoka mbinguni. Msiendeleo kuwatafuta dosari, mkisema, 'Wana msimamo thabiti kupita kiasi; wanasema kwa nguvu mno.' Huenda wakasema kwa nguvu; lakini je, si jambo linalohitajika? Mungu atatia mshtuko masikioni mwa wasikilizaji ikiwa hawatazingatia sauti Yake wala ujumbe Wake. Atawashutumu wale wanaopinga neno la Mungu.

Shetani ameweka kila hatua iwezekanayo ili pasije kuja miongoni mwetu, sisi kama watu, chochote cha kutukemea na kutukaripia, na kutuhimiza tuyaondoe makosa yetu. Lakini kuna watu watakaobeba sanduku la Mungu. Baadhi watatoka miongoni mwetu; hawatalibeba tena sanduku hilo. Lakini hawa hawawezi kujenga kuta za kuizuia kweli; kwa maana itaendelea kusonga mbele na kupanda juu hadi mwisho. Hapo zamani Mungu amewainua watu, na bado anao watu wanaosubiri wakati ufaao, waliotayarishwa kutekeleza maagizo yake; watu watakaopenya viziwi ambavyo ni kama tu kuta zilizopakwa chokaa isiyotiwa nguvu. Mungu anapowatia watu Roho Wake, watafanya kazi. Watatangaza neno la Bwana; watapaza sauti zao kama tarumbeta. Kweli haitapunguzwa wala kupoteza nguvu zake mikononi mwao. Watawaonyesha watu maasi yao, na nyumba ya Yakobo dhambi zao. Ushuhuda kwa Wahudumu, 409-411.